

HSL
HRT

Parhaat matkat
tehdään yhdessä

Helsingin seudun liikenne

HSL-lähijunaliikenteen kilpailutus

Prosessi, valinnat ja tähänastiset kokemukset
RATA2020   Kimmo Sinisalo 21.1.2020

HSL:n junaliikenne

- HSL on toimivaltainen viranomainen omalla alueellaan
- Järjestää lähijunat Kehäradalla, Keravalle ja Siuntioon asti
- 7,5 miljoonaa junakilometriä, yli 60 miljoonaa matkustajaa / vuosi
- Liikenne ajetaan 81 uudehkolla Sm5-junalla, jotka omistaa Pääkaupunkiseudun junakalustoyhtiö
- Siirtymäkauden sopimus liikennöinnistä VR:n kanssa on voimassa kesäkuuhun 2021 saakka

Junaliikenteen hankintahistoria

- HSL (aiemmin YTV) on ostanut lähijunaliikennepalvelut VR-yhtymältä neuvotellulla suoramarkintasopimuksella jo yli 30 vuoden ajan, kun vaihtoehtoa ei ole ollut
- Kilpailuttamiseen valmistautuminen aloitettiin toisesta 2004, kun perustettiin Pääkaupunkiseudun Junakalustoyhtiö Oy (JKOY), joka hankki uudet lähiliikennejunat
- Tavoite oli käynnistää kilpailutus 2014, kun pitkä sopimus oli päättymässä 2017 lopussa, mutta tämä ei onnistunut

Kilpailutuksen tausta

- HSL:n hallitus päätti kilpailutuksen periaatteista ja tavoitteista jo 2014:
  - Kustannustehokas ja läpinäkyvä sopimus
  - Pätevä operaattori, joka keskittyy HSL:n liikenteen tarpeisiin
  - Liikenteen luotettavuuden ja laadun turvaaminen
  - Junaliikenteessä HSL:n brändi, asiakaspalvelumalli, informaatio ja liput
- Siirtymäkauden sopimuksella varmistettiin edellytykset avoimelle ja tasapuoliselle tarjouskilpailulle

Tasapuolisen kilpailun edellytykset

- Uusi junakalusto (81 Sm5-junaa) riittää koko HSL-liikenteeseen
- VR lunastettu ulos junakalustoyhtiöstä 8/2017
- Varikolta tarvittavat toimitilat vuokrattu JKOY:lle, uuden toimijan tarvitsemat muutokset suunnitellaan yhdessä
- Tukipalvelut saatavilla ennakkoon määrätyllä hinnalla
- HSL ja JKOY saavat VR:ltä kaikki toteutumätiedot jatkuvalla, kattavalla raportoinnilla ja voivat julkistaa tietoja kilpailussa
- Ennakkoon määritellyt tiedot siirtyvästä henkilöstöstä

Kilpailutettava sopimus

- Yhdessä sopimuksessa koko HSL-alueen junaliikenteen operointi ja junakaluston säännöllinen kunnossapito
- Operaattori saa käyttöönsä Sm5-junat ja toimitilat
- Bruttosopimus, jossa toimitusriskit operaattorilla ja valtaosa ulkoisista kustannusriskeistä tilaajalla
- Nykyistä vahvemmat laatu- ja kysyntäkannusteet
- Sopimuskauden pituus 10+3 vuotta, tarkat irtisanomisehdot
- VR:n nykyinen HSL-liikennettä tuottava henkilöstö siirtyy tarjouskilpailun voittajalle vanhoina työntekijöinä

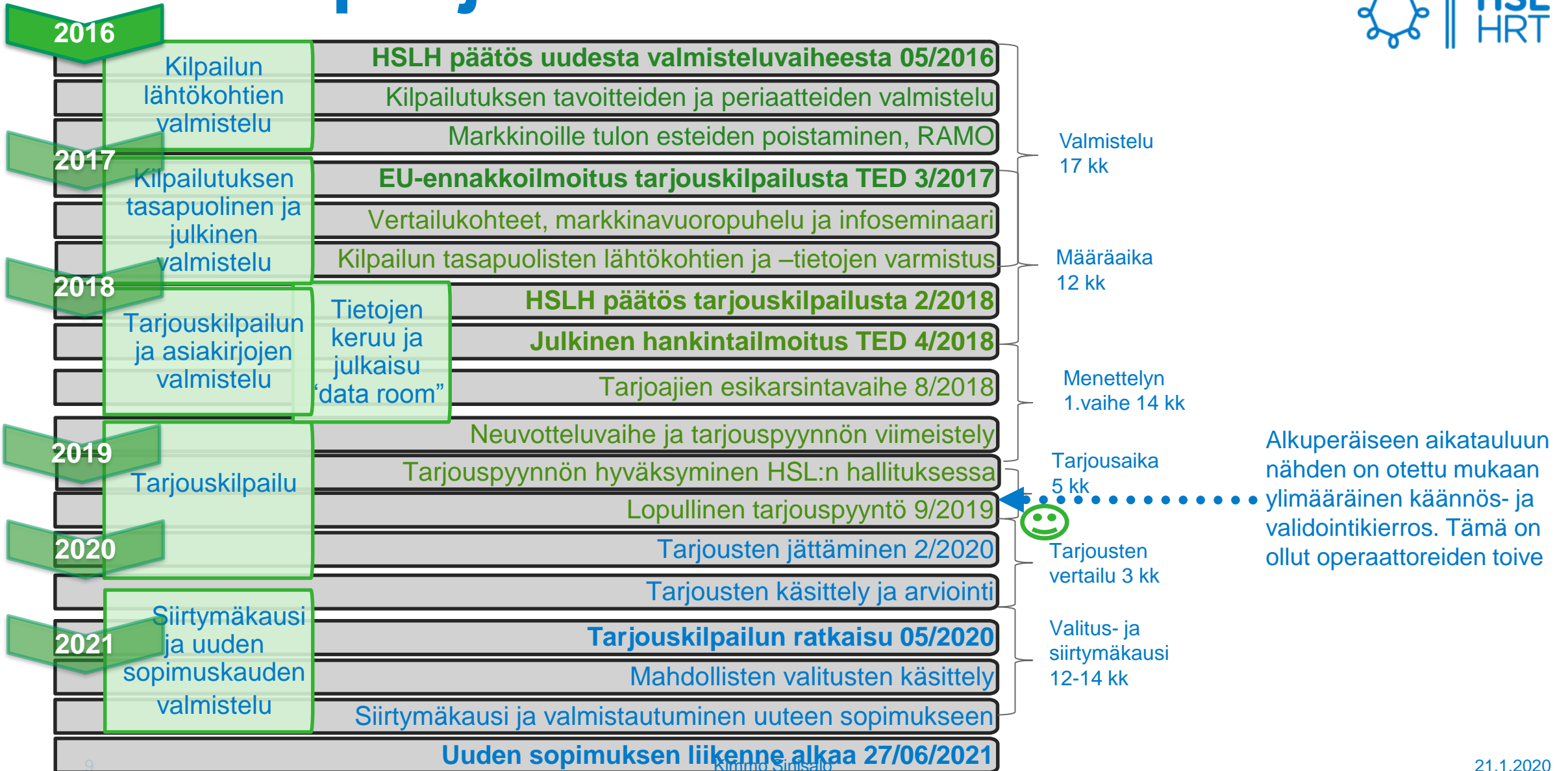
Hankintamenettely

- Markkinavuoropuhelu 2017, tilaisuudessa 13 operaattoria
- Osallistumishakemukset neuvottelumenettelyyn 2018, kaikki 7 hakijaa hyväksyttiin (isoja henkilöjunaliikenteen harjoittajia Euroopan alueella, riittävät referenssit ja taloudelliset resurssit)
- 2 neuvottelukierrosta ja kirjalliset palautteet (englanniksi!)
- Tarjouspyyntö ja sopimusluonnos julkaistu 2 kielellä
- Tästä eteenpäin virallinen kieli on suomi

JUKI2-projektin aikataulu

Tarjoukset : hinta

- Hinta kunkin vuoden peruskorvaukselle liikenteenhoidosta
- Yksikköhinnat suoritemuutoksille
- Kertakorvaus toiminnan käynnistämisvaiheelle
- Katemarginaali sopimusmuutosten kustannuksille
- Tarjoaja esittää oman kustannusrakenteensa yksityiskohtaisella kustannusmallilla, josta näkyvät mm. sitoutuvat resurssit
- Tarjoushinnan on oltava joka vuodelle suurempi kuin kustannukset
- Liian alhainen hinta tai puuttuvat kustannukset hylkäyksen peruste

Tarjoukset: laatu

- Tarjoaja esittää 6 eri toteutussuunnitelmaa liitteineen
- Johtamiskyvykkyys, Operointi, Asiakaspalvelu, Kunnossapito ja siivous, Valmistautuminen, Uudet junat ja varikot
- Suunnitelmat jaettu osa-alueisiin, joilla määrätty pistepainotus ja arvioitavana HSL:n määrittelemät kysymykset
- Toteutussuunnitelmilla todistettava vähimmäisvaatimusten täyttyminen ja esitettävä tarjoajan lupaama lisälaatu (eriteltyt kehittämistoimenpiteet ja niihin varatut resurssit)
- Asiantuntijaryhmät arvioivat toteutussuunnitelmat

Tarjousvertailu ja ratkaisu

- Sopimuskauden kokonaishinnan perusteella jaetaan max. 70 p
- Laadusta jaetaan toteutussuunnitelmien perusteella max. 30 p
- Hinta/taloudellinen kestävyys ja laatu/toteutuskelpoisuus arvioidaan riippumattomasti, erillisillä prosesseilla
- Koko arviointimenettelyllä lisäksi ulkopuolinen laadunvarmistaja
- Ratkaisun jälkeen tarjouksen tiedot liitetään sopimukseen
- Tarjoajan annettava sopimusvakuudet ennen allekirjoitusta

Matka kohti ensimmäisen junaliikenteen kilpailun ratkaisua jatkuu...

